МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра менеджменту

«Допущено до захисту»
«____» _____20___ р.

Завідувач кафедри, к.е.н., доцент

_____Наталія ВЕРНЮК

КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

БАКАЛАВРА

«УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ФГ «СТЕП+» НОВОУКРАЇНСЬКОГО РАЙОНУ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ»

Виконала: студентка 2 курсу, 22к-з-м групи спеціальності 073 «Менеджмент»
ЛІТВІЦЬКА Аліна Михайлівна
Керівник: д.е.н., професор
КУСТРІЧ Лілія Олександрівна

Умань – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

У сучасних умовах функціонування економіки ефективне управління фінансовою діяльністю підприємства є одним із ключових чинників забезпечення його стабільного розвитку, підвищення конкурентоспроможності та досягнення високих фінансових результатів. Раціональне формування, розподіл та використання фінансових ресурсів визначає рівень ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та прибутковості підприємства. Саме фінансова діяльність забезпечує безперервність виробничого процесу, своєчасне виконання фінансових зобов'язань, оновлення матеріально-технічної бази та реалізацію стратегічних цілей розвитку суб'єкта господарювання.

Особливого значення проблема ефективного управління фінансовою діяльністю набуває для підприємств аграрного сектору економіки. Це зумовлено специфікою їх функціонування, що характеризується сезонністю виробництва, значною залежністю від природно-кліматичних умов, нестабільністю ринкової кон'юнктури, коливанням цін на сільськогосподарську продукцію та високим рівнем фінансових ризиків. Крім того, аграрні підприємства потребують значного обсягу оборотних коштів для забезпечення виробничого процесу, що обумовлює необхідність ефективного фінансового планування, раціонального управління грошовими потоками та підтримання належного рівня фінансової стійкості.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення системи управління фінансовою діяльністю аграрних підприємств в умовах нестабільного економічного середовища, посилення конкуренції на аграрному ринку та зростання потреби у забезпеченні фінансової безпеки суб'єктів господарювання. Ефективне управління фінансовими ресурсами, оптимізація структури капіталу, забезпечення ліквідності та впровадження сучасних методів фінансового планування є важливими умовами забезпечення стабільного функціонування та розвитку підприємств аграрного сектору.

Метою кваліфікаційної (дипломної) роботи є дослідження теоретико-методичних основ та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення управління фінансовою діяльністю ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- дослідити теоретичні основи управління фінансовою діяльністю підприємства;

- проаналізувати фінансовий стан та ефективність фінансової діяльності підприємства;

- розробити напрями удосконалення системи управління фінансовою діяльністю підприємства.

Об’єктом дослідження є процес управління фінансовою діяльністю ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти управління фінансовою діяльністю підприємства та напрями її удосконалення.

При проведенні дослідження використовувалися такі методи: аналізу та синтезу, економічного аналізу, порівняльного аналізу, SWOT-аналізу, графічний метод, метод фінансових коефіцієнтів, метод економічного обґрунтування та прогнозування.

Інформаційну базу дослідження становлять наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, нормативно-правові акти, матеріали фінансової звітності ФГ «СТЕП +», а також результати власних аналітичних розрахунків автора.

Практична значущість роботи полягає у можливості використання запропонованих заходів щодо вдосконалення управління фінансовою діяльністю у практичній діяльності ФГ «СТЕП +». Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів, зміцненню фінансової стійкості, покращенню платоспроможності, оптимізації грошових потоків та забезпеченню стабільного розвитку підприємства в умовах сучасного аграрного ринку.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання ефективне управління фінансовою діяльністю підприємства є одним із ключових чинників забезпечення стабільного функціонування суб'єкта господарювання, підтримання його конкурентоспроможності та створення передумов для довгострокового розвитку. Фінансові ресурси забезпечують безперервність виробничого процесу, оновлення матеріально-технічної бази, виконання фінансових зобов'язань та реалізацію стратегічних цілей підприємства [1].

Особливої актуальності проблема ефективного фінансового управління набуває для аграрних підприємств, діяльність яких характеризується сезонністю виробництва, нерівномірністю надходження грошових коштів, значною залежністю від природно-кліматичних умов та високим рівнем фінансових ризиків [2]. В умовах нестабільності економічного середовища, інфляційних процесів та зростання вартості фінансових ресурсів підприємства змушені приділяти особливу увагу питанням фінансового планування, забезпечення ліквідності та підтримання фінансової стійкості.

Фінансова діяльність підприємства охоплює систему фінансових відносин, пов'язаних із формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів у процесі здійснення господарської діяльності. Її результативність визначає рівень фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та прибутковості підприємства [3].

У науковій літературі поняття управління фінансовою діяльністю підприємства трактується по-різному. І.О. Бланк визначає фінансове управління як систему принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів підприємства [4]. А.М. Поддєрьогін зазначає, що фінансова діяльність підприємства спрямована на забезпечення

ефективного кругообігу капіталу, підтримання фінансової рівноваги та формування позитивних фінансових результатів [5].

Для узагальнення наукових підходів до трактування поняття управління фінансовою діяльністю підприємства доцільно систематизувати їх у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Підходи науковців до трактування поняття «управління фінансовою діяльністю підприємства»

Автор	Сутність поняття
І.О. Бланк	Система принципів і методів управління фінансовими ресурсами
А.М. Поддєрьогін	Управління формуванням та використанням капіталу підприємства
В.М. Опарін	Сукупність фінансових відносин щодо забезпечення діяльності підприємства
О.Д. Василик	Управління рухом фінансових ресурсів і грошових потоків
Н.М. Давиденко	Система заходів щодо забезпечення фінансової стійкості підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [4-8]

Аналіз наведених підходів свідчить, що більшість науковців розглядають управління фінансовою діяльністю підприємства як комплексну систему управлінських рішень, спрямованих на забезпечення ефективного формування та використання фінансових ресурсів, підтримання фінансової стійкості та забезпечення прибутковості діяльності.

Система управління фінансовою діяльністю підприємства є багатокомпонентною та охоплює значну кількість взаємопов’язаних елементів (рис. 1.1).

Основною метою управління фінансовою діяльністю підприємства є забезпечення стабільного розвитку суб’єкта господарювання шляхом ефективного формування та використання фінансових ресурсів, підтримання фінансової рівноваги та забезпечення прибутковості діяльності [9].

Рис. 1.1. Система управління фінансовою діяльністю підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [4; 7; 9]

Відповідно до поставленої мети основними завданнями управління фінансовою діяльністю підприємства є:

- формування достатнього обсягу фінансових ресурсів;
- забезпечення ефективного використання капіталу;
- підтримання ліквідності та платоспроможності;
- забезпечення фінансової стійкості;
- мінімізація фінансових ризиків;
- забезпечення фінансової безпеки підприємства;
- підвищення прибутковості діяльності.

Фінансова діяльність підприємства ґрунтується на певних принципах, серед яких системність, комплексність, адаптивність, безперервність, економічна ефективність та фінансова безпека [10]. Реалізація зазначених принципів забезпечує формування ефективної системи фінансового менеджменту та сприяє підвищенню результативності діяльності підприємства.

Важливе значення у системі фінансового управління має формування фінансових ресурсів підприємства. Фінансові ресурси являють собою сукупність грошових коштів, що перебувають у розпорядженні підприємства та використовуються для фінансування його господарської діяльності [11].

Основними джерелами формування фінансових ресурсів підприємства є: власний капітал, прибуток, амортизаційні відрахування, банківські кредити, кредиторська заборгованість, інвестиційні надходження [12].

Для аграрних підприємств особливого значення набуває ефективне управління оборотними активами, оскільки значна частина фінансових ресурсів зосереджується у запасах, незавершеному виробництві та дебіторській заборгованості. Надмірне відволікання коштів у зазначені активи призводить до уповільнення оборотності капіталу та погіршення ліквідності підприємства [13].

Важливим напрямом фінансового управління є також управління грошовими потоками. Ефективне управління рухом коштів забезпечує підтримання платоспроможності підприємства, дозволяє уникнути дефіциту фінансових ресурсів та забезпечує безперервність фінансування виробничого процесу [14].

На фінансову діяльність підприємства впливають внутрішні та зовнішні фактори. До внутрішніх факторів належать структура капіталу, рівень витрат, ефективність використання активів, система фінансового планування та рівень дебіторської заборгованості. Зовнішніми факторами є податкова політика держави, інфляційні процеси, валютні коливання, рівень процентних ставок та стан фінансового ринку [15].

У сучасних умовах важливого значення набуває цифровізація фінансового управління. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє автоматизувати процеси фінансового аналізу, бюджетування, управління запасами та контролю за рухом грошових коштів [16].

Таким чином, управління фінансовою діяльністю підприємства є складною системою взаємопов’язаних елементів, ефективне функціонування якої забезпечує фінансову стійкість, платоспроможність та створення передумов для стабільного розвитку підприємства.

Ефективність фінансової діяльності підприємства значною мірою залежить від рівня організації системи фінансового управління та

використання сучасних методичних підходів до формування і використання фінансових ресурсів. У сучасних умовах господарювання підприємства повинні забезпечувати не лише отримання прибутку, а й підтримання ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності [17].

Методичне забезпечення управління фінансовою діяльністю підприємства являє собою сукупність методів, інструментів та механізмів, що використовуються для прийняття управлінських рішень у сфері формування, розподілу та використання фінансових ресурсів [18].

Система управління фінансовою діяльністю підприємства базується на використанні фінансового механізму, який охоплює:

- фінансові методи;
- фінансові важелі;
- нормативно-правове забезпечення;
- інформаційне забезпечення;
- систему фінансового контролю [19].

Таблиця 1.2

Основні методи управління фінансовою діяльністю підприємства

Метод	Характеристика	Основна мета
Фінансове планування	Визначення потреби у фінансових ресурсах	Забезпечення фінансової рівноваги
Бюджетування	Планування доходів і витрат	Контроль фінансових потоків
Фінансовий аналіз	Оцінювання фінансового стану	Виявлення резервів розвитку
Прогнозування	Передбачення зміни фінансових показників	Мінімізація ризиків
Управління грошовими потоками	Координація надходжень і витрат коштів	Підтримання ліквідності
Управління ризиками	Мінімізація фінансових втрат	Забезпечення фінансової безпеки

Джерело: узагальнено автором на основі [18-21]

Аналіз табл. 1.2 свідчить, що сучасна система управління фінансовою діяльністю підприємства має комплексний характер та охоплює методи стратегічного, поточного й оперативного фінансового управління.

Одним із ключових елементів фінансового управління є фінансове планування. Воно забезпечує визначення необхідного обсягу фінансових ресурсів, джерел їх формування та напрямів використання [22].

Важливим інструментом фінансового управління є бюджетування. Бюджетування дозволяє здійснювати планування та контроль доходів, витрат і грошових потоків підприємства, а також забезпечує координацію діяльності структурних підрозділів [23].

Таблиця 1.3

Основні складові системи бюджетування підприємства

Вид бюджету	Основна характеристика
Бюджет доходів і витрат	Відображає заплановані фінансові результати діяльності
Бюджет руху грошових коштів	Характеризує надходження та витрати коштів
Виробничий бюджет	Визначає обсяг виробничих витрат
Бюджет закупівель	Планує потребу у матеріальних ресурсах
Інвестиційний бюджет	Відображає напрями капітальних вкладень

Джерело: узагальнено автором на основі [22-24]

Важливе місце у системі управління фінансовою діяльністю займає управління грошовими потоками. Раціональне управління рухом коштів забезпечує підтримання ліквідності підприємства, своєчасне виконання фінансових зобов'язань та безперервність фінансування операційної діяльності [25].

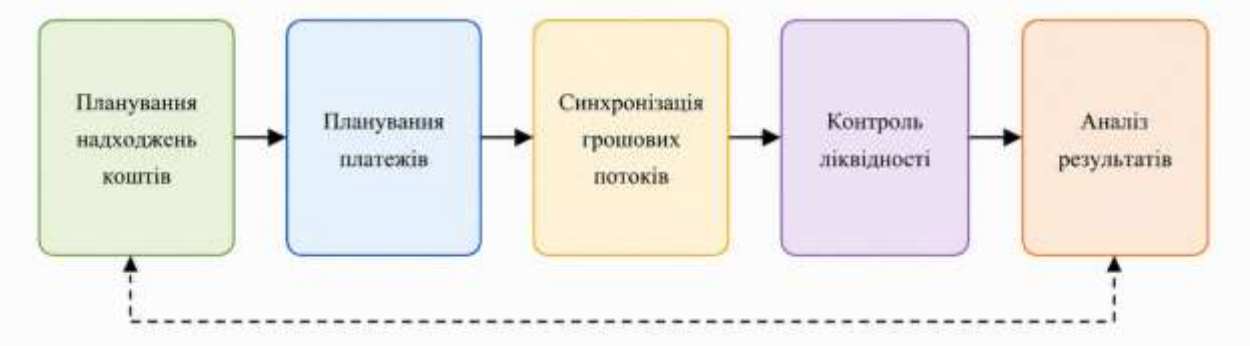

Рис. 1.2. Механізм управління грошовими потоками підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [24-26]

У сучасних умовах важливим напрямом фінансового управління є управління фінансовими ризиками. Фінансові ризики супроводжують усі напрями діяльності підприємства та можуть негативно впливати на рівень його прибутковості, ліквідності та фінансової стійкості [27].

Основними фінансовими ризиками є кредитний, інфляційний, валютний, інвестиційний ризик, ризик ліквідності та ризик зниження прибутковості.

Для мінімізації негативного впливу фінансових ризиків використовують диверсифікацію, страхування, резервування, фінансове прогнозування та оптимізацію структури капіталу [28].

У сучасних умовах господарювання важливого значення набуває цифровізація фінансового управління. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє автоматизувати процеси фінансового планування, аналізу, бюджетування та внутрішнього контролю [29].

Важливим елементом системи управління фінансовою діяльністю підприємства є оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів та визначення рівня фінансового стану суб’єкта господарювання. Система оцінювання фінансової діяльності дозволяє визначити рівень ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та прибутковості підприємства [30].

Для комплексного оцінювання фінансової діяльності підприємства використовується система фінансових коефіцієнтів, що характеризують різні аспекти фінансового стану та ефективності господарської діяльності підприємства. Основні показники оцінювання фінансової діяльності наведено у табл. 1.4.

Наведені у табл. 1.4 показники дозволяють комплексно оцінити ефективність фінансової діяльності підприємства, визначити рівень його ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та прибутковості. Їх систематичний аналіз забезпечує формування інформаційної бази для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та визначення напрямів

підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства [37].

Таблиця 1.4

Методика розрахунку показників оцінювання ефективності фінансової діяльності підприємства

Показник	Формула розрахунку	Економічна характеристика	Нормативне значення
Коефіцієнт поточної ліквідності	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	Характеризує здатність підприємства погашати поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів	>1,0
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Оборотні активи – Запаси) / Поточні зобов'язання	Визначає рівень покриття поточних зобов'язань найбільш ліквідними активами	0,7–1,0
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	Характеризує здатність підприємства негайно погасити поточні зобов'язання	0,2–0,35
Чистий оборотний капітал	Оборотні активи – Поточні зобов'язання	Відображає наявність власних оборотних коштів підприємства	>0
Коефіцієнт автономії	Власний капітал / Валюта балансу	Характеризує рівень фінансової незалежності підприємства	>0,5
Коефіцієнт фінансової стабільності	Власний капітал / Залучений капітал	Відображає співвідношення власних і залучених коштів	>1,0
Коефіцієнт фінансової стійкості	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання) / Валюта балансу	Характеризує стабільність джерел фінансування	>0,6
Коефіцієнт фондовіддачі	Чистий дохід / Середньорічна вартість основних засобів	Відображає ефективність використання основних засобів	>1,0
Коефіцієнт оборотності активів	Чистий дохід / Середньорічна вартість активів	Характеризує ефективність використання активів підприємства	>0,5
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Чистий дохід / Середньорічний власний капітал	Відображає ефективність використання власного капіталу	>0,5

Продовження табл. 1.4

Коефіцієнт оборотності запасів	Собівартість реалізації / Середньорічна вартість запасів	Характеризує швидкість обороту запасів	Зростання
Коефіцієнт загальної заборгованості	Зобов'язання / Валюта балансу	Відображає рівень залежності підприємства від позикових коштів	<0,5
Коефіцієнт заборгованості власного капіталу	Зобов'язання / Власний капітал	Характеризує рівень фінансового ризику	<1,0
Рентабельність продажу	Чистий прибуток / Чистий дохід × 100 %	Відображає прибутковість реалізації продукції	>0
Рентабельність активів (ROA)	Чистий прибуток / Середньорічна вартість активів × 100 %	Характеризує ефективність використання активів	>0
Рентабельність власного капіталу (ROE)	Чистий прибуток / Власний капітал × 100 %	Відображає ефективність використання власного капіталу	>0

Джерело: узагальнено автором на основі [30-36]

У сучасних умовах важливого значення набуває також оцінювання грошових потоків підприємства. Аналіз грошових потоків дозволяє визначити здатність підприємства забезпечувати фінансування поточної діяльності, своєчасно виконувати фінансові зобов'язання та підтримувати належний рівень платоспроможності [38].

Отже, система показників оцінювання фінансової діяльності підприємства є важливим елементом фінансового менеджменту та забезпечує комплексну оцінку ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Фермерське господарство «СТЕП +» є аграрним підприємством, яке здійснює виробничо-господарську діяльність на території Кіровоградської області та спеціалізується на виробництві продукції рослинництва. Господарство функціонує у формі фермерського господарства та зареєстроване 14 лютого 2013 р. Юридична адреса підприємства: Кіровоградська область, Добровеличківський район, смт Добровеличківка, вул. Центральна, буд. 84.

ФГ «СТЕП +» здійснює діяльність відповідно до чинного законодавства України, положень Господарського кодексу України та власного статуту. Основною метою діяльності господарства є виробництво конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції, забезпечення ефективного використання виробничих ресурсів та отримання прибутку від господарської діяльності.

Основним видом економічної діяльності підприємства є вирощування зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур. Крім цього, господарство здійснює допоміжну діяльність у рослинництві, післяурожайну діяльність, оптову торгівлю зерном і насінням, хімічними продуктами, а також діяльність у сфері оренди сільськогосподарської техніки та обладнання. Така диверсифікація напрямів діяльності сприяє більш ефективному використанню ресурсів, зниженню ризиків сезонного характеру аграрного виробництва та формуванню додаткових джерел доходів.

Виробнича діяльність господарства спрямована на забезпечення стабільного обсягу виробництва продукції рослинництва та підвищення ефективності господарювання. У процесі діяльності підприємство використовує сільськогосподарську техніку, сучасні технології обробітку

ґрунту та механізовані виробничі процеси, що сприяє підвищенню продуктивності праці та зниженню виробничих витрат.

Організаційна структура управління ФГ «СТЕП +» є відносно простою та адаптованою до особливостей функціонування фермерських господарств. Управління підприємством здійснюється на основі принципів централізації та одноосібного керівництва. Керівником господарства є Возняк Володимир Степанович, який забезпечує організацію виробничого процесу, координацію фінансово-господарської діяльності, укладання господарських договорів та контроль за ефективністю використання ресурсів підприємства.

Засновником та кінцевим бенефіціарним власником підприємства є Соловчук Віктор Михайлович, частка якого у статутному капіталі становить 100%. Статутний капітал господарства складає 6,5 тис. грн. Наявність одного власника забезпечує оперативність прийняття управлінських рішень та ефективну координацію діяльності підприємства.

Важливим напрямом діяльності господарства є раціональне використання матеріально-технічної бази. Підприємство використовує сільськогосподарські машини та обладнання для виконання комплексу польових робіт, що забезпечує своєчасність проведення технологічних операцій і підвищує результативність виробничої діяльності. Крім того, здійснення діяльності у сфері оренди сільськогосподарської техніки дозволяє більш ефективно використовувати наявні технічні ресурси та отримувати додаткові доходи.

Особливістю розвитку ФГ «СТЕП +» є те, що господарство виступає правонаступником низки інших фермерських господарств, серед яких ФГ «Троянське», ФГ «Попівське», ФГ «Джерело Надії», ФГ «Тишківське-Плюс», ФГ «Показовське +» та ФГ «Урожай Агро 2020». Це свідчить про поступове розширення масштабів діяльності підприємства, концентрацію виробничих ресурсів та зміцнення його позицій на аграрному ринку.

Для узагальнення основних характеристик підприємства доцільно подати ключові відомості про ФГ «СТЕП +» у вигляді табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна характеристика ФГ «СТЕП +»
Новоукраїнського району Кіровоградської області

Показник	Характеристика
Повна назва підприємства	Фермерське господарство «СТЕП +»
Скорочена назва	ФГ «СТЕП +»
Організаційно-правова форма	Фермерське господарство
Код ЄДРПОУ	38147251
Дата реєстрації	14.02.2013 р.
Юридична адреса	Кіровоградська область, Добровеличківський район, смт Добровеличківка, вул. Центральна, буд. 84
Основний вид діяльності	Вирощування зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур
Додаткові види діяльності	Допоміжна діяльність у рослинництві, післяурожайна діяльність, оптова торгівля зерном, оренда сільськогосподарської техніки
Керівник підприємства	Возняк Володимир Степанович
Засновник	Соловчук Віктор Михайлович
Статутний капітал	6,5 тис. грн.
Форма власності	Приватна
Основний напрям спеціалізації	Рослинництво
Основна продукція	Зернові та олійні культури
Особливості діяльності	Використання механізованих технологій та сучасної сільськогосподарської техніки

Джерело: складено автором за даними підприємства та ЄДР

Важливим елементом ресурсного забезпечення діяльності підприємства є трудові ресурси. Упродовж 2023-2025 рр. середньооблікова чисельність працівників ФГ «СТЕП +» становила 2 особи. Незважаючи на незначну кількість персоналу, господарство забезпечувало стабільне здійснення виробничо-господарської діяльності, що свідчить про достатній рівень механізації виробничих процесів та ефективну організацію праці. Невелика чисельність працівників пояснюється специфікою функціонування фермерського господарства, використанням сучасної сільськогосподарської техніки та можливим залученням сезонних працівників для виконання окремих видів польових робіт.

З метою оцінки ресурсного потенціалу та особливостей формування майна ФГ «СТЕП +» важливим є аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства. Дослідження активів дозволяє визначити напрями розміщення фінансових ресурсів, оцінити рівень забезпеченості господарської діяльності економічними ресурсами та встановити тенденції зміни майнового стану підприємства упродовж 2023-2025 рр. Структура активів значною мірою відображає специфіку діяльності аграрного підприємства, для якого характерним є переважання оборотних активів, що обумовлено сезонністю виробництва, необхідністю формування виробничих запасів і забезпечення безперервності виробничого процесу. Результати аналізу складу, структури та динаміки активів ФГ «СТЕП +» наведено у табл. 2.2.

Аналіз складу, структури та динаміки активів ФГ «СТЕП +» свідчить, що упродовж 2023-2025 рр. у майні підприємства переважали оборотні активи, частка яких становила практично 100% валюти балансу. Це характеризує господарство як підприємство з високим рівнем мобільності ресурсів та оборотним характером діяльності, що є типовим для аграрного сектору економіки.

Найбільшу питому вагу в структурі оборотних активів займали запаси та дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги. Вартість запасів у 2025 р. становила 17364,5 тис. грн., що на 2879,3 тис. грн. більше порівняно з 2023 р. Частка запасів у структурі активів зросла з 47,8% до 69,8%, що свідчить про збільшення обсягів матеріальних ресурсів та виробничих запасів підприємства.

Водночас дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги у 2025 р. зменшилася на 9028,7 тис. грн. порівняно з 2023 р. та становила 6229,9 тис. грн. Її частка у структурі активів скоротилася з 50,4% до 25,1%, що може свідчити про покращення стану розрахунків із покупцями та прискорення повернення коштів за реалізовану продукцію.

Таблиця 2.2

Склад, структура, динаміка показників балансу ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Показники	Значення показника, тис. грн.			Структура, %			Абсолютне відхилення (+, -) 2025 р. від 2023 р.	Темп росту (%) 2025 р. до 2023 р.
	2023 р.	2024 р.	2025 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.		
АКТИВ І. Необоротні активи								
Нематеріальні активи	4,50	0,90		0,0	0,0	0,0	-4,5	0,0
первісна вартість	18,00	18,00	18,00	0,1	0,1	0,1	0	100,0
накопичена амортизація	13,50	17,10	18,00	0,0	0,1	0,1	4,5	133,3
Основні засоби								
первісна вартість	10593,20	10593,20	10593,20	35,0	48,5	42,6	0	100,0
знос	10593,20	10593,20	10593,20	35,0	48,5	42,6	0	100,0
Усього за розділом І	4,50		0,00	0,0	0,0	0,0	-4,5	0,0
ІІ. Оборотні активи								
Запаси	14485,20	14381,80	17364,50	47,8	65,8	69,8	2879,3	119,9
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	15258,60	5516,30	6229,90	50,4	25,2	25,1	-9028,7	40,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	23,50	6,50	1094,40	0,1	0,0	4,4	1070,9	4657,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	514,40	325,00	165,40	1,7	1,5	0,7	-349	32,2
Гроші та їх еквіваленти	1,80	1630,60	13,20	0,0	7,5	0,1	11,4	733,3
Усього за розділом ІІ	30283,50	21860,40	24867,40	100,0	100,0	100,0	-5416,1	82,1
БАЛАНС	30288,00	21861,30	24867,40	100,0	100,0	100,0	-5420,6	82,1
ПАСИВ								
І. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	6,00	6,00	6,00	0,0	0,0	0,0	0	100,0
Резервний капітал	10,00	75,80	308,60	0,0	0,3	1,2	298,6	3086,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	18415,80	21757,40	21630,80	60,8	99,5	87,0	3215	117,5
Усього за розділом І	18431,80	21839,20	21945,40	60,9	99,9	88,2	3513,6	119,1
ІІ. Довгострокові зобов'язання та забезпечення								
ІІІ. Поточні зобов'язання								
Поточна кредиторська заборгованість за:								
товари, роботи, послуги	11846,30	0,90	2867,00	39,1	0,0	11,5	-8979,3	24,2
розрахунками з бюджетом		5,40	1,60	0,0	0,0	0,0	1,6	х
розрахунками зі страхування	2,10	3,50	2,90	0,0	0,0	0,0	0,8	138,1
розрахунками з оплати праці	7,80	12,30	10,20	0,0	0,1	0,0	2,4	130,8
Інші поточні зобов’язання			40,30	0,0	0,0	0,2	40,3	х
Усього за розділом ІІІ	11856,20	22,10	2922,00	39,1	0,1	11,8	-8934,2	24,6
БАЛАНС	30288,00	21861,30	24867,40	100,0	100,0	100,0	-5420,6	82,1

Джерело: побудовано та розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Позитивною тенденцією є зростання дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом до 1094,4 тис. грн. у 2025 р., що пов’язано з формуванням податкових переплат або бюджетного відшкодування. Разом із тим інша поточна дебіторська заборгованість скоротилася на 349,0 тис. грн., що свідчить про зменшення обсягів непродуктивної дебіторської заборгованості.

Сума грошових коштів та їх еквівалентів упродовж досліджуваного періоду залишалася незначною. У 2025 р. вона становила лише 13,2 тис. грн., хоча це на 11,4 тис. грн. більше порівняно з 2023 р. Низький рівень грошових коштів свідчить про спрямування основної частини ресурсів у виробничий процес та оборотні активи.

Необоротні активи підприємства практично були відсутні. Основні засоби господарства характеризуються високим рівнем зносу, оскільки їх первісна вартість дорівнює сумі накопиченої амортизації. Це свідчить про необхідність поступового оновлення матеріально-технічної бази підприємства та підвищення рівня технічного забезпечення виробництва.

Аналіз структури джерел формування майна показав, що основним джерелом фінансування діяльності ФГ «СТЕП +» є власний капітал. Його частка у 2025 р. становила 88,2% валюти балансу проти 60,9% у 2023 р., що свідчить про підвищення рівня фінансової незалежності господарства та зміцнення його фінансової стійкості.

Основну частину власного капіталу формував нерозподілений прибуток, сума якого у 2025 р. становила 21630,8 тис. грн. Це характеризує підприємство як прибуткове та фінансово стійке. Резервний капітал упродовж досліджуваного періоду також зростав і у 2025 р. досяг 308,6 тис. грн., що позитивно впливає на рівень фінансової безпеки підприємства.

Поточні зобов’язання підприємства у 2025 р. становили 2922,0 тис. грн., що на 8934,2 тис. грн. менше порівняно з 2023 р. Найбільшу частку у їх структурі займала кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги, однак її обсяг суттєво скоротився – з 11846,3 тис. грн. у 2023 р. до

2867,0 тис. грн. у 2025 р. Це свідчить про зниження залежності підприємства від короткострокових зобов'язань та покращення стану розрахунків із кредиторами.

Отже, результати аналізу свідчать про достатньо високий рівень фінансової стійкості ФГ «СТЕП +», переважання власних джерел фінансування та концентрацію активів у складі оборотного капіталу. Разом із тим підприємство потребує поступового оновлення матеріально-технічної бази та підвищення рівня забезпеченості грошовими коштами для підтримання стабільного розвитку у майбутньому.

Для наочнішого відображення тенденцій зміни обсягів майна та джерел його формування доцільно подати динаміку активів підприємства графічно. Це дозволяє більш детально простежити зміни вартості майна ФГ «СТЕП +» упродовж 2023-2025 рр. та оцінити основні тенденції розвитку господарства. Динаміку майна підприємства наведено на рис. 2.1.

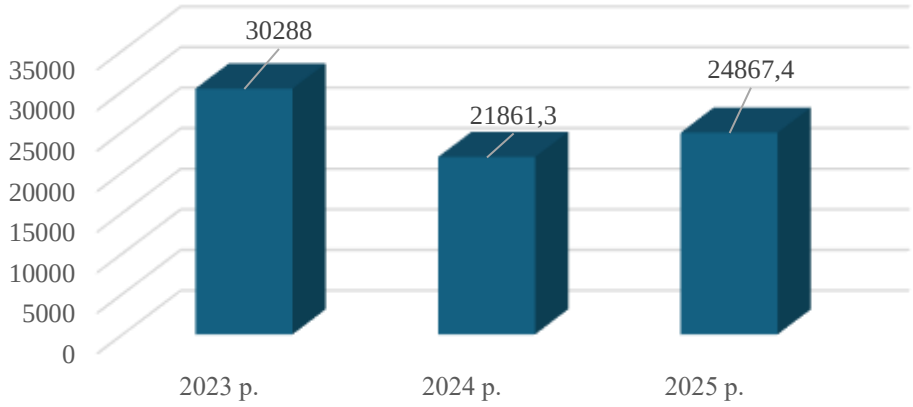

Рис. 2.1. Динаміка майна ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності підприємства

Для більш повної оцінки фінансової стійкості та особливостей формування капіталу підприємства доцільно проаналізувати структуру джерел фінансування його діяльності. Дослідження співвідношення власного

та залученого капіталу дозволяє визначити рівень фінансової незалежності господарства та ефективність формування фінансових ресурсів. Структуру джерел фінансування ФГ «СТЕП +» наведено на рис. 2.2.

Аналіз рис. 2.2 свідчить, що у структурі джерел фінансування ФГ «СТЕП +» переважає власний капітал, частка якого є основною упродовж усього досліджуваного періоду. Це характеризує підприємство як фінансово стійке та незалежне від зовнішніх кредиторів. Водночас частка залученого капіталу є незначною, що свідчить про помірний рівень фінансових ризиків та достатню забезпеченість господарства власними фінансовими ресурсами для здійснення виробничо-господарської діяльності.

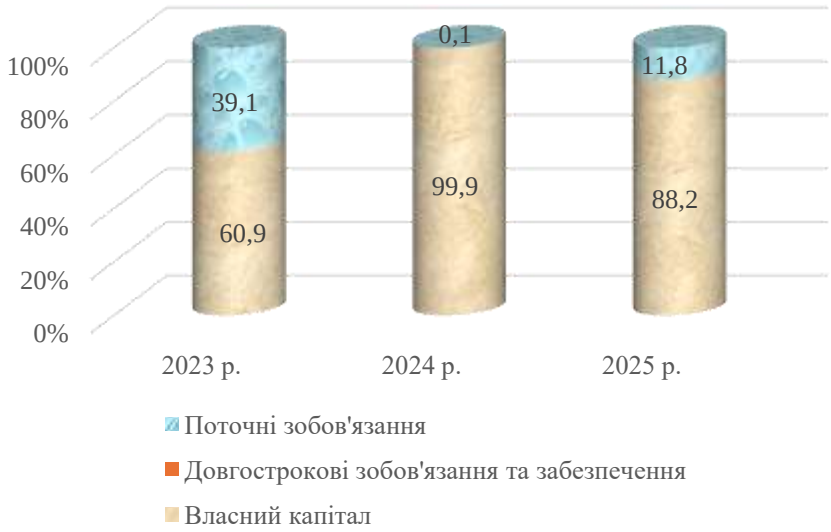

Рис. 2.2. Структура джерел фінансування ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності підприємства

Отже, ФГ «СТЕП +» є сучасним аграрним підприємством, яке спеціалізується на виробництві продукції рослинництва та здійснює стабільну виробничо-господарську діяльність в умовах ринкової економіки. Підприємство характеризується достатнім рівнем організації управління, раціональним використанням ресурсів і наявністю передумов для подальшого підвищення ефективності господарювання та зміцнення конкурентних позицій на аграрному ринку.

Для оцінки результативності господарської діяльності ФГ «СТЕП +» важливим є аналіз фінансових результатів підприємства, оскільки саме вони відображають ефективність використання виробничих ресурсів, рівень доходності діяльності та здатність господарства забезпечувати прибуткове функціонування. Аналіз динаміки доходів, витрат і фінансових результатів дозволяє визначити основні тенденції розвитку підприємства та оцінити ефективність здійснення виробничо-господарської діяльності упродовж 2023-2025 рр. Результати аналізу наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Склад та динаміка фінансових результатів ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Абсолютне відхилення, (+,-) 2025 р. від 2023 р.	Темп росту, % 2025 р. до 2023 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	11505,20	20169,10	19012,00	+7506,80	165,3
Інші операційні доходи	0,0	0,0	0,0	0,0	–
Разом доходи	11505,20	20169,10	19012,00	+7506,80	165,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	9554,20	13921,70	13293,40	+3739,20	139,1
Інші операційні витрати	636,10	1590,90	1188,70	+552,60	186,9
Разом витрати	10190,30	15512,60	14482,10	+4291,80	142,1
Фінансовий результат до оподаткування	1314,90	4656,50	4529,90	+3215,00	344,5
Чистий прибуток	1314,90	4656,50	4529,90	+3215,00	344,5

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз показників табл. 2.3 свідчить про позитивну динаміку фінансових результатів діяльності ФГ «СТЕП +» упродовж досліджуваного періоду. Чистий дохід від реалізації продукції у 2025 р. становив 19012,0 тис. грн , що на 7506,8 тис. грн більше порівняно з 2023 р. Темп росту доходу становив 165,3%, що свідчить про розширення обсягів реалізації продукції та підвищення результативності господарської діяльності підприємства.

Собівартість реалізованої продукції у 2025 р. становила 13293,4 тис. грн., що на 3739,2 тис. грн більше порівняно з 2023 р. Зростання виробничих витрат пов'язане зі збільшенням обсягів виробництва, підвищенням цін на матеріальні ресурси, паливно-мастильні матеріали та інші складові виробничого процесу.

Інші операційні витрати у 2025 р. становили 1188,7 тис. грн., що на 552,6 тис. грн. більше порівняно з 2023 р. Разом із цим темпи зростання витрат були нижчими за темпи зростання доходів, що позитивно вплинуло на фінансові результати підприємства.

Загальна сума витрат у 2025 р. досягла 14482,1 тис. грн., що на 4291,8 тис. грн. більше порівняно з 2023 р. При цьому фінансовий результат до оподаткування зріс із 1314,9 тис. грн. у 2023 р. до 4529,9 тис. грн. у 2025 р., тобто на 3215,0 тис. грн. Аналогічна тенденція спостерігалася і щодо чистого прибутку підприємства, який у 2025 р. перевищив рівень 2023 р. у 3,4 рази.

Отже, результати аналізу свідчать про підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності ФГ «СТЕП +», зростання обсягів доходів та суттєве покращення фінансових результатів підприємства упродовж досліджуваного періоду.

Для більш наочного відображення тенденцій зміни доходів і витрат підприємства доцільно подати їх динаміку графічно. Це дозволяє оцінити співвідношення між доходами та витратами ФГ «СТЕП +» і простежити зміни результативності діяльності господарства упродовж 2023-2025 рр. Динаміку доходів і витрат підприємства наведено на рис. 2.3.

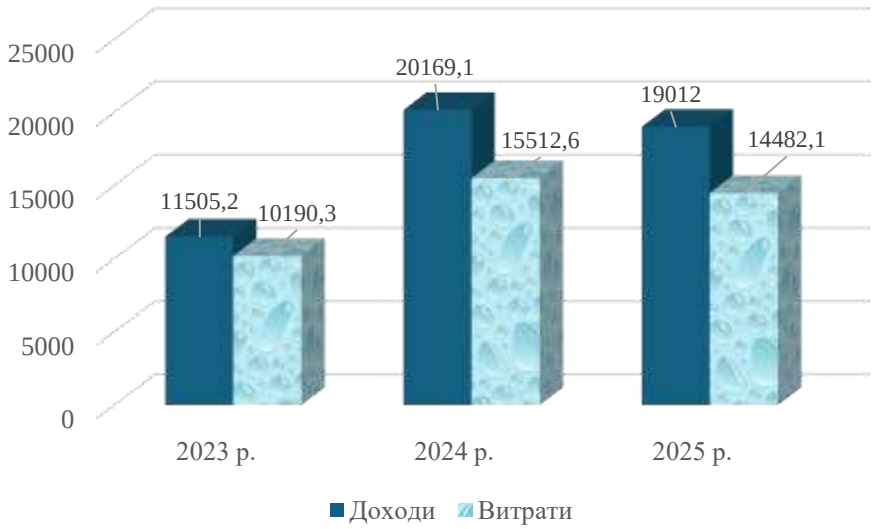

Рис. 2.3. Динаміка доходів і витрат ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз рис. 2.3 свідчить, що упродовж досліджуваного періоду доходи підприємства зростали швидшими темпами порівняно з витратами, що є позитивною тенденцією та свідчить про підвищення ефективності господарської діяльності. Найвищий рівень доходів і витрат спостерігався у 2024 р., однак і у 2025 р. підприємство зберегло високий рівень фінансових результатів.

З метою більш детальної оцінки результативності діяльності підприємства доцільно проаналізувати динаміку чистого прибутку господарства, оскільки саме цей показник характеризує кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства. Динаміку чистого прибутку ФГ «СТЕП +» наведено на рис. 2.4.

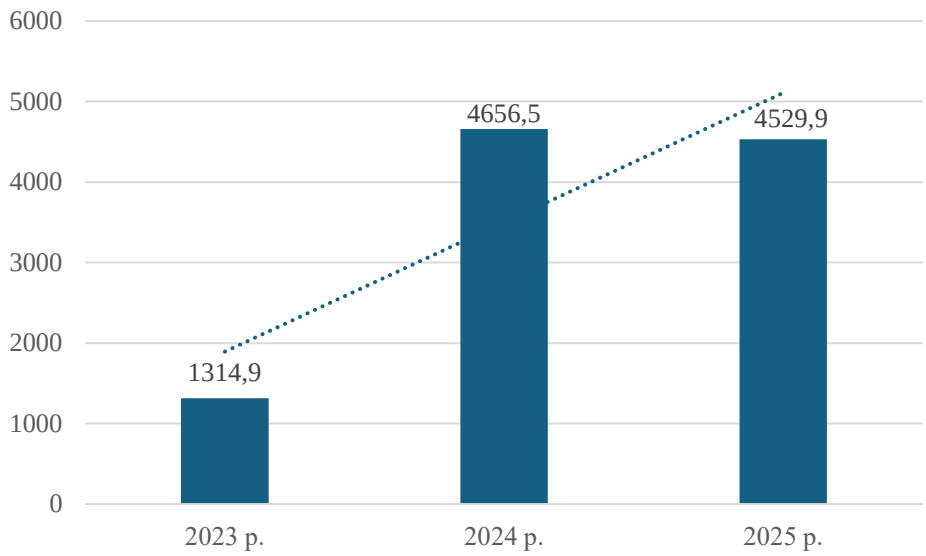

Рис. 2.4. Динаміка чистого прибутку ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз рис. 2.4 свідчить про стійку тенденцію до зростання чистого прибутку ФГ «СТЕП +» упродовж 2023-2025 рр. У 2025 р. чистий прибуток підприємства становив 4529,9 тис. грн., що на 3215,0 тис. грн. більше порівняно з 2023 р. Це свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів підприємства, зростання результативності виробничо-господарської діяльності та зміцнення фінансового стану господарства.

Для більш комплексної оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства доцільно проаналізувати систему показників ліквідності, платоспроможності, ділової активності та прибутковості, які характеризують рівень фінансової стійкості й результативності господарювання ФГ «СТЕП +». Результати розрахунку основних показників фінансового стану підприємства наведено у табл. 2.4. Аналіз показників табл. 2.4 свідчить, що ФГ «СТЕП +» упродовж 2023-2025 рр. характеризувалося достатньо високим рівнем ліквідності, фінансової стійкості та прибутковості. Значення коефіцієнта поточної ліквідності у всі роки перевищувало нормативний рівень, що свідчить про здатність підприємства своєчасно погашати поточні зобов’язання за рахунок оборотних активів. Особливо

високі значення окремих коефіцієнтів ліквідності у 2024 р. пояснюються мінімальним обсягом поточних зобов'язань підприємства у цьому періоді.

Таблиця 2.4

Система показників оцінки ефективності фінансової діяльності ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Показники	Нормативне значення	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Абсолютне відхилення, (+,-) 2025 р. від 2023 р.
Показники ліквідності					
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	>1,0	2,554	989,158	8,510	+5,956
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7–1,0	1,332	338,398	2,568	+1,236
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2–0,35	0,000	73,783	0,005	+0,005
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	>0	18427,3	21838,3	21945,4	+3518,1
Показники платоспроможності					
Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	>0,5	0,609	0,999	0,882	+0,273
Коефіцієнт фінансової стабільності (фінансування)	>1,0	1,555	988,199	7,510	+5,955
Коефіцієнт фінансової стійкості	>0,6	0,609	0,999	0,882	+0,273
Показники операційної ефективності					
Коефіцієнт фондовіддачі	>1,0	1,086	1,904	1,795	+0,709
Коефіцієнт оборотності активів	>0,5	0,380	0,923	0,765	+0,385
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	>0,5	0,624	0,924	0,866	+0,242
Коефіцієнт оборотності запасів	Зростання	0,794	1,402	1,095	+0,301
Показники заборгованості					
Коефіцієнт загальної заборгованості	<0,5	0,391	0,001	0,118	-0,273
Коефіцієнт заборгованості власного капіталу	<1,0	0,643	0,001	0,133	-0,510
Показники прибутковості (рентабельності, результативності діяльності)					
Рентабельність продажу, %	>0	11,429	23,087	23,827	+12,398
Рентабельність активів (ROA), %	>0	4,341	21,300	18,216	+13,875
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	>0	7,134	21,322	20,642	+13,508

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт швидкої ліквідності упродовж досліджуваного періоду також перевищував нормативне значення, що характеризує достатній рівень платоспроможності господарства. Водночас коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2023 та 2025 рр. був нижчим за нормативне значення, що свідчить про незначний обсяг найбільш ліквідних активів у структурі оборотного капіталу підприємства.

Позитивною тенденцією є зростання чистого оборотного капіталу підприємства – з 18427,3 тис. грн. у 2023 р. до 21945,4 тис. грн. у 2025 р., що свідчить про підвищення фінансової стійкості та забезпеченості господарства власними оборотними ресурсами.

Аналіз показників платоспроможності показав, що коефіцієнт автономії упродовж досліджуваного періоду перевищував нормативне значення та у 2025 р. становив 0,882. Це свідчить про високий рівень фінансової незалежності підприємства та переважання власного капіталу у структурі джерел фінансування діяльності господарства.

Коефіцієнт фінансової стабільності також мав значення вище нормативного, що характеризує достатній рівень фінансової стійкості ФГ «СТЕП +». Значення коефіцієнта загальної заборгованості упродовж досліджуваного періоду залишалося нижчим за граничний нормативний рівень, що свідчить про низьку залежність підприємства від залучених коштів.

Показники операційної ефективності свідчать про підвищення результативності використання ресурсного потенціалу підприємства. Оскільки основні засоби ФГ «СТЕП +» є повністю амортизованими та їх залишкова вартість дорівнює нулю, для розрахунку коефіцієнта фондовіддачі було використано показник первісної вартості основних засобів. У результаті коефіцієнт фондовіддачі у 2025 р. становив 1,795, що на 0,709 більше порівняно з 2023 р. Це свідчить про зростання ефективності використання основних засобів та збільшення обсягу доходу, отриманого з кожної гривні вартості основних фондів. Коефіцієнт оборотності активів у 2025 р. становив

0,765, а коефіцієнт оборотності власного капіталу – 0,866, що характеризує достатній рівень ділової активності господарства.

Показники рентабельності мали позитивну динаміку упродовж досліджуваного періоду. Рентабельність продажу зросла з 11,429% у 2023 р. до 23,827% у 2025 р., що свідчить про підвищення ефективності реалізації продукції. Рентабельність активів у 2025 р. становила 18,216%, а рентабельність власного капіталу – 20,642%, що характеризує достатньо високий рівень ефективності використання майна та власних фінансових ресурсів підприємства.

Отже, результати проведеного аналізу свідчать про достатньо високий рівень ліквідності, фінансової стійкості та прибутковості ФГ «СТЕП +», що створює передумови для подальшого ефективного розвитку підприємства.

Для більш комплексної оцінки діяльності ФГ «СТЕП +» доцільно не лише проаналізувати фінансові результати та показники ефективності господарювання, а й визначити внутрішні переваги та недоліки підприємства, а також оцінити вплив зовнішнього середовища на перспективи його розвитку. З цією метою доцільно провести SWOT-аналіз діяльності господарства, який дозволяє систематизувати сильні та слабкі сторони підприємства, а також визначити потенційні можливості й загрози його функціонування в сучасних умовах господарювання. Результати SWOT-аналізу діяльності ФГ «СТЕП +» наведено на рис. 2.5.

Проведений SWOT-аналіз свідчить, що ФГ «СТЕП +» має достатньо високий рівень фінансової стійкості, прибутковості та забезпеченості власними фінансовими ресурсами, що формує основу для стабільного функціонування господарства. Позитивними сторонами діяльності підприємства є ефективне використання ресурсного потенціалу, спеціалізація на продукції рослинництва та наявність стабільних фінансових результатів.

Рис. 2.5. SWOT-аналіз діяльності ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Джерело: розроблено автором за результатами дослідження діяльності підприємства

Разом із тим слабкими сторонами підприємства залишаються високий рівень зносу основних засобів, недостатній рівень грошових коштів та залежність діяльності від сезонних факторів. Це зумовлює необхідність оновлення матеріально-технічної бази та підвищення ефективності управління оборотними активами.

Отже, результати SWOT-аналізу свідчать про наявність у ФГ «СТЕП +» достатнього потенціалу для подальшого розвитку, підвищення ефективності господарської діяльності та зміцнення конкурентних позицій на аграрному ринку за умови своєчасного реагування на вплив зовнішніх ризиків і використання наявних можливостей розвитку.

РОЗДІЛ 3
НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

За результатами аналізу фінансової діяльності ФГ «СТЕП +» найбільш суттєвою проблемою є надмірна концентрація фінансових ресурсів у запасах. У 2025 р. їх вартість становила 17364,5 тис. грн., або 69,8 % валюти балансу. Водночас обсяг грошових коштів становив лише 13,2 тис. грн, що сформувало коефіцієнт абсолютної ліквідності на рівні 0,005 при нормативному значенні 0,2-0,35. Така ситуація свідчить не про нестачу фінансових ресурсів, а про їх недостатньо ефективне розміщення у структурі активів підприємства.

За таких умов основним напрямом удосконалення управління фінансовою діяльністю господарства повинна стати оптимізація структури оборотних активів. Метою зазначеного заходу є підвищення ліквідності, прискорення оборотності капіталу та формування внутрішніх джерел фінансування розвитку підприємства без залучення додаткових кредитних ресурсів.

Для визначення потенційного внутрішнього резерву доцільно здійснити оцінку можливостей скорочення надлишкових запасів. Враховуючи специфіку діяльності ФГ «СТЕП +», особливості виробничого циклу та необхідність забезпечення безперервності виробництва, економічно обґрунтованим є зменшення обсягу запасів на 10 % від їх фактичної вартості у 2025 р. Такий рівень оптимізації не створює загроз для виробничої діяльності підприємства та відповідає принципам раціонального управління оборотним капіталом.

Дані табл. 3.1 підтверджують, що одним із ключових резервів підвищення ефективності управління фінансовою діяльністю ФГ «СТЕП +» є оптимізація структури оборотних активів. У 2025 р. запаси становили 69,8 % вартості активів підприємства, що свідчить про значну концентрацію

фінансових ресурсів у найменш ліквідній частині оборотного капіталу. За таких умов навіть за високого рівня фінансової стійкості підприємства обмежуються можливості оперативного управління грошовими потоками та знижується рівень ліквідності.

Таблиця 3.1

Оцінка резервів оптимізації структури оборотних активів ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Показник	2025 р., тис. грн.	Частка в активах, %	Прогноз після оптимізації, тис. грн.	Відхилення (+,-), тис. грн.
Запаси	17364,5	69,8	15628,0	-1736,5
Грошові кошти	13,2	0,1	399,7	+386,5
Резерв ліквідності	–	–	350,0	+350,0
Кошти на оновлення ОЗ	–	–	1000,0	+1000,0
Разом вивільнено ресурсів	–	–	1736,5	+1736,5

Джерело: розраховано автором

Результати проведених розрахунків свідчать, що скорочення обсягу запасів на 10 % дозволить вивільнити 1736,5 тис. грн. фінансових ресурсів без залучення додаткових джерел фінансування та без негативного впливу на виробничу діяльність господарства. Це створює можливість використання внутрішніх резервів для вирішення найбільш актуальних проблем фінансової діяльності підприємства.

Таким чином, оптимізація структури запасів забезпечує не лише покращення ліквідності та структури оборотних активів, а й формує фінансову основу для реалізації подальших заходів щодо підвищення ефективності управління фінансовою діяльністю ФГ «СТЕП +». З метою забезпечення максимально результативного використання вивільнених фінансових ресурсів

доцільно визначити пріоритетні напрями їх подальшого спрямування, які наведено в табл. 3.2.

Дані табл. 3.2 свідчать, що найбільшу частку вивільнених фінансових ресурсів – 57,6 % – доцільно спрямувати на оновлення матеріально-технічної

бази підприємства. Такий розподіл обумовлений високим рівнем зносу основних засобів та необхідністю підтримання виробничого потенціалу господарства. Водночас 20,2 % коштів пропонується використати для формування резерву ліквідності, що сприятиме підвищенню платоспроможності підприємства та зниженню ризику виникнення касових розривів. Ще 22,2 % вивільнених ресурсів доцільно спрямувати на поповнення грошових коштів, що дозволить покращити структуру оборотних активів та підвищити рівень абсолютної ліквідності. Запропонований розподіл коштів забезпечує одночасне вирішення поточних проблем ліквідності та формування фінансових передумов для подальшого розвитку підприємства.

Таблиця 3.2

Напрями використання вивільнених фінансових ресурсів

Напрям використання коштів	Сума, тис. грн.	Частка, %
Формування резерву ліквідності	350,0	20,2
Поповнення грошових коштів підприємства	386,5	22,2
Часткове оновлення матеріально-технічної бази	1000,0	57,6
Разом	1736,5	100,0

Джерело: розраховано автором

Для оцінки результативності запропонованих заходів доцільно здійснити прогноз структури оборотних активів після оптимізації запасів (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Прогноз структури оборотних активів ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області після реалізації запропонованих заходів

Показник	Фактичне значення 2025 р., тис. грн.	Прогнозне значення, тис. грн.
Запаси	17364,5	15628,0
Грошові кошти та їх еквіваленти	13,2	399,7
Дебіторська заборгованість	7489,7	7489,7
Інші оборотні активи	–	–

Джерело: розраховано автором

Результати прогнозування свідчать про покращення структури оборотних активів підприємства. Обсяг запасів зменшується на 1736,5 тис. грн, тоді як сума найбільш ліквідних активів зростає майже у 30 разів порівняно з фактичним рівнем 2025 р. Така зміна структури оборотних активів сприятиме підвищенню фінансової гнучкості підприємства, покращенню його платоспроможності та створить передумови для більш ефективного управління грошовими потоками.

Одним із ключових інструментів підтримання належного рівня ліквідності повинно стати впровадження системи оперативного управління грошовими потоками. Проведений аналіз показав, що ФГ «СТЕП +» характеризується сезонністю надходження та використання фінансових ресурсів. Значна частина витрат здійснюється у період проведення польових робіт, тоді як основні надходження формуються після реалізації сільськогосподарської продукції. За таких умов особливого значення набуває впровадження платіжного календаря як інструменту оперативного фінансового планування.

Разом із тим забезпечення належного рівня ліквідності потребує комплексного підходу, який передбачає узгоджене управління основними складовими оборотного капіталу підприємства. З метою систематизації запропонованих напрямів удосконалення управління ліквідністю розроблено відповідний механізм, представлений на рис. 3.1.

Як показано на рис. 3.1, запропонований механізм управління ліквідністю ґрунтується на взаємодії чотирьох основних складових: оптимізації запасів, управління дебіторською заборгованістю, управління грошовими потоками та формування резерву ліквідності. Оптимізація запасів забезпечує вивільнення частини оборотного капіталу та покращення структури активів підприємства. Управління дебіторською заборгованістю спрямоване на прискорення оборотності коштів у розрахунках і скорочення строків їх повернення. Управління грошовими потоками передбачає використання платіжного календаря для координації надходжень і витрат

коштів, а формування резерву ліквідності створює додатковий фінансовий захист від можливих касових розривів. Сукупна реалізація зазначених заходів сприятиме підвищенню платоспроможності підприємства та зміцненню його фінансової стійкості.

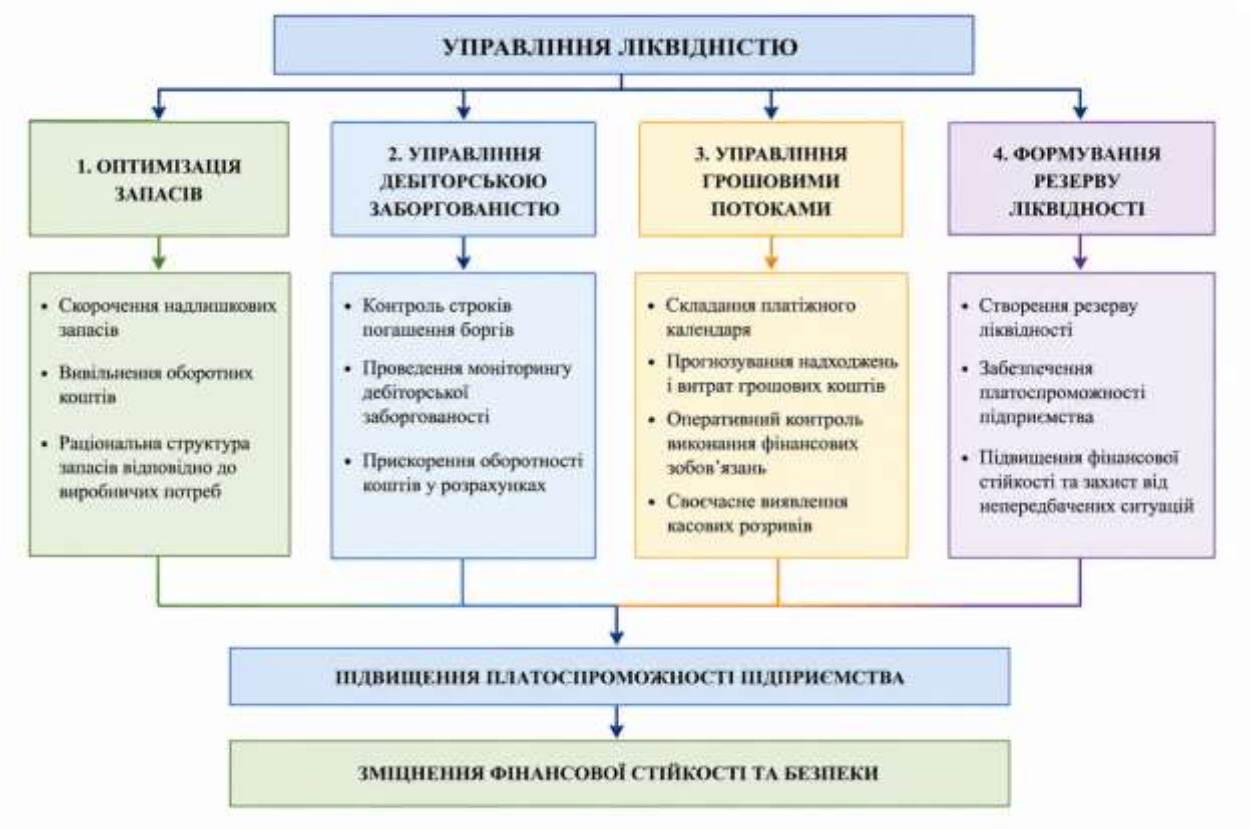

Рис. 3.1. Механізм управління ліквідністю ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Джерело: побудовано автором

Практична реалізація запропонованого механізму дозволить забезпечити більш раціональне використання оборотного капіталу, підвищити рівень фінансової гнучкості підприємства та знизити ризик виникнення дефіциту грошових коштів у періоди найбільшої потреби у фінансових ресурсах. Особливо важливим є те, що покращення ліквідності досягається переважно за рахунок мобілізації внутрішніх резервів підприємства, без залучення додаткових кредитних ресурсів та збільшення фінансових зобов'язань.

Таким чином, проведені розрахунки підтверджують доцільність оптимізації структури оборотних активів ФГ «СТЕП +» як одного з ключових

напрямів удосконалення управління фінансовою діяльністю підприємства. Вивільнення 1736,5 тис. грн внутрішніх фінансових ресурсів дозволяє одночасно вирішити проблеми низької ліквідності, сформувати резерв фінансової безпеки та забезпечити фінансову основу для часткового оновлення матеріально-технічної бази господарства. Реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності використання оборотного капіталу, зміцненню фінансової стійкості та покращенню загального фінансового стану підприємства

Однією з передумов підвищення ефективності управління фінансовою діяльністю ФГ «СТЕП +» є удосконалення системи фінансового планування та забезпечення своєчасного оновлення матеріально-технічної бази підприємства. В умовах динамічного зовнішнього середовища ефективне використання фінансових ресурсів потребує не лише контролю поточних витрат і надходжень, а й формування механізму довгострокового планування розвитку господарства.

Важливу роль у вирішенні зазначених завдань відіграє бюджетування, яке забезпечує координацію фінансових рішень, контроль використання ресурсів та підвищення обґрунтованості управлінських рішень. Запровадження системи бюджетування дозволить узгодити виробничі, фінансові та інвестиційні процеси підприємства в межах єдиної системи фінансового планування.

Для ФГ «СТЕП +» доцільним є впровадження системи бюджетування, яка включатиме бюджет доходів і витрат, бюджет руху грошових коштів, виробничий бюджет та інвестиційний бюджет. Взаємозв'язок зазначених елементів забезпечить формування єдиної системи фінансового планування підприємства (рис. 3.2).

Запровадження бюджетування дозволить вирішити декілька важливих управлінських завдань. По-перше, підприємство отримає можливість прогнозувати потребу у фінансових ресурсах на майбутні періоди. По-друге, буде забезпечено більш ефективний контроль за використанням коштів. По-

третє, керівництво господарства матиме можливість своєчасно коригувати фінансові рішення відповідно до змін внутрішнього та зовнішнього середовища.

Рис. 3.2. Система фінансового планування ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Джерело: побудовано автором

Важливим напрямом удосконалення фінансової діяльності є розробка програми поетапного оновлення матеріально-технічної бази підприємства (табл. 3.4). Зважаючи на фінансовий стан господарства та результати оптимізації структури оборотних активів, запропонована програма повинна базуватися переважно на використанні внутрішніх фінансових ресурсів.

Як свідчать дані табл. 3.4, запропонований обсяг фінансування становить 1000,0 тис. грн. і повністю відповідає обсягу внутрішніх фінансових ресурсів, передбачених на оновлення матеріально-технічної бази підприємства. Запропонований рівень інвестицій не створює надмірного фінансового навантаження на господарство та може бути забезпечений за

рахунок коштів, вивільнених у результаті оптимізації структури оборотних активів.

Таблиця 3.4

Програма оновлення матеріально-технічної бази ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Напрям оновлення	Орієнтовна сума фінансування, тис. грн.	Джерело фінансування
Оновлення тракторної техніки	550,0	Власні кошти
Оновлення ґрунтообробної техніки	200,0	Власні кошти
Оновлення посівної техніки	150,0	Власні кошти
Модернізація допоміжного обладнання	100,0	Власні кошти
Разом	1000,0	–

Джерело: розроблено автором

Для оцінки економічної доцільності модернізації доцільно визначити очікуваний вплив запропонованих заходів на виробничу діяльність підприємства (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Очікуваний виробничо-економічний ефект від оновлення матеріально-технічної бази

Показник	Очікувана зміна
Скорочення витрат на ремонт і технічне обслуговування	8–10 %
Зниження ризику виробничих простоїв	10–15 %
Підвищення продуктивності використання техніки	5–7 %
Підвищення ефективності виконання польових робіт	5–8 %

Джерело: розраховано автором

Зазначені результати безпосередньо впливатимуть на фінансові результати підприємства через скорочення виробничих витрат та підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу господарства. Особливо важливим є зменшення витрат на ремонт техніки, оскільки саме вони зазвичай мають тенденцію до зростання в умовах експлуатації повністю амортизованих основних засобів.

Водночас модернізація матеріально-технічної бази повинна розглядатися не як разовий захід, а як складова довгострокової фінансової стратегії підприємства. Саме тому доцільним є формування щорічного інвестиційного бюджету, який передбачатиме накопичення частини чистого прибутку для фінансування подальшого оновлення виробничого потенціалу господарства.

Таким чином, впровадження системи бюджетування та реалізація програми поетапного оновлення матеріально-технічної бази створюють необхідні організаційно-економічні передумови для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Запропоновані заходи сприятимуть покращенню якості фінансового планування, зміцненню фінансової безпеки та формуванню основи для стабільного розвитку господарства у довгостроковій перспективі.

Для підтвердження економічної доцільності запропонованих заходів та визначення їх впливу на фінансовий стан підприємства доцільно здійснити прогнозну оцінку результатів їх реалізації. Основою прогнозування є результати проведеного дослідження фінансового стану підприємства та запропоновані заходи щодо оптимізації структури оборотних активів, підвищення ліквідності, удосконалення фінансового планування й оновлення матеріально-технічної бази.

Для оцінки прогнозних результатів використано розрахунково-аналітичний метод, який передбачає визначення очікуваних змін фінансових показників на основі фактичних результатів діяльності підприємства та прогнозованого економічного ефекту від реалізації запропонованих управлінських рішень.

Проведені розрахунки показали, що в результаті оптимізації структури оборотних активів підприємство може сформувати внутрішній фінансовий резерв у розмірі 1736,5 тис. грн. Зазначені кошти виступають фінансовою основою реалізації заходів щодо підвищення ліквідності та часткового

оновлення матеріально-технічної бази господарства без залучення додаткових кредитних ресурсів.

Для оцінки результативності запропонованих заходів доцільно визначити очікуваний економічний ефект від їх реалізації та оцінити його вплив на фінансові результати підприємства (табл. 3.6). Розрахунок економічного ефекту здійснено експертно-аналітичним методом на основі прогнозного скорочення витрат на ремонт і технічне обслуговування техніки внаслідок її часткового оновлення, зменшення виробничих втрат, підвищення ефективності використання оборотного капіталу та покращення фінансового контролю завдяки впровадженню системи бюджетування.

Таблиця 3.6

Обґрунтування прогнозного приросту чистого прибутку ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Джерело економічного ефекту	Приріст прибутку, тис. грн.
Скорочення витрат на ремонт і технічне обслуговування техніки	120,0
Скорочення втрат від виробничих простоїв	70,0
Ефект від удосконалення бюджетування та фінансового контролю	45,0
Підвищення ефективності використання оборотного капіталу	82,1
Разом прогнозний приріст прибутку	317,1

Джерело: розраховано автором

Як свідчать дані табл. 3.6, реалізація запропонованих заходів забезпечує прогнозний приріст чистого прибутку на 317,1 тис. грн. Основним джерелом економічного ефекту є скорочення витрат на ремонт і технічне обслуговування техніки, що є закономірним результатом часткового оновлення матеріально-технічної бази. Водночас покращення управління оборотними активами та впровадження системи бюджетування сприятимуть підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Важливо, що отримання прогнозного економічного ефекту не потребує залучення додаткових кредитних ресурсів і базується переважно на використанні внутрішніх резервів господарства.

Прогнозне значення чистого прибутку визначено шляхом додавання розрахованого економічного ефекту до фактичного фінансового результату підприємства у 2025 р.:

4847,0 = 4529,9 + 317,1 тис. грн.

На основі отриманих результатів здійснено прогнозування основних фінансових результатів діяльності підприємства.

Прогнозне зростання чистого доходу від реалізації продукції на 5 % прийнято як помірний сценарій розвитку підприємства за умови підвищення ефективності використання виробничих ресурсів, скорочення непродуктивних втрат та покращення організації виробничих процесів у результаті реалізації запропонованих заходів.

Таблиця 3.7

Прогноз фінансових результатів діяльності ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Показник	2025 р.	Прогноз	Відхилення (+,-)
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	19012,0	19962,6	+950,6
Чистий прибуток, тис. грн.	4529,9	4847,0	+317,1
Рентабельність продажу, %	23,8	24,3	+0,453

Джерело: розраховано автором

Дані табл. 3.7 свідчать про позитивний вплив запропонованих заходів на результати фінансово-господарської діяльності підприємства. Прогнозне зростання чистого доходу від реалізації продукції на 950,6 тис. грн., або на 5,0 %, обґрунтовується підвищенням ефективності використання виробничих ресурсів, скороченням виробничих втрат, покращенням організації польових робіт та підвищенням продуктивності використання техніки після її часткового оновлення. Водночас чистий прибуток може зрости на 317,1 тис. грн., або на 7,0 %, що є результатом скорочення непродуктивних витрат, покращення управління оборотним капіталом та підвищення ефективності фінансового планування.

Зростання рентабельності продажу з 23,8 % до 24,3 % свідчить про підвищення ефективності операційної діяльності підприємства та підтверджує економічну доцільність реалізації запропонованих заходів.

Важливим етапом економічного обґрунтування є оцінка впливу запропонованих заходів на основні показники фінансового стану підприємства (табл. 3.8). Прогнозні значення фінансових коефіцієнтів визначено на основі перерахунку відповідних показників з урахуванням змін у структурі оборотних активів, збільшення обсягу грошових коштів, формування резерву ліквідності та прогнозованого зростання прибутковості діяльності господарства.

Таблиця 3.8

Прогноз зміни основних показників фінансової діяльності ФГ «СТЕП +» Новоукраїнського району Кіровоградської області

Показник	2025 р.	Прогноз	Відхилення (+,-)
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,005	0,145	+0,140
Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,568	2,700	+0,132
Коефіцієнт поточної ліквідності	8,510	8,850	+0,340
Коефіцієнт автономії	0,882	0,885	+0,003
Оборотність активів	0,765	0,803	+0,038
Рентабельність активів, %	18,2	19,5	+1,3
Рентабельність власного капіталу, %	20,6	21,9	+1,3

Джерело: розраховано автором

Зокрема, прогнозне значення коефіцієнта абсолютної ліквідності розраховано на основі збільшення залишку грошових коштів до 399,7 тис. грн. після реалізації заходів щодо оптимізації структури оборотних активів. Водночас прогнозні показники рентабельності та оборотності активів визначено з урахуванням очікуваного приросту чистого прибутку та підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства.

Як свідчать дані табл. 3.8, найбільш відчутні позитивні зміни прогнозуються щодо показників ліквідності підприємства. Зокрема, коефіцієнт абсолютної ліквідності може зрости з 0,005 до 0,145, що свідчить про суттєве покращення забезпеченості поточних зобов'язань найбільш ліквідними активами. Хоча прогнозне значення ще не досягає нормативного

рівня, його динаміка свідчить про зниження ризику виникнення дефіциту грошових коштів та зміцнення поточної платоспроможності господарства.

Позитивні зміни прогнозуються також щодо показників ділової активності та прибутковості. Зростання оборотності активів з 0,765 до 0,803 свідчить про підвищення ефективності використання майна підприємства. Одночасно збільшення рентабельності активів та власного капіталу підтверджує результативність запропонованих заходів з точки зору підвищення ефективності використання фінансових ресурсів та покращення кінцевих результатів господарської діяльності.

Незважаючи на позитивні прогнозні результати, реалізація запропонованих заходів пов'язана з певними ризиками, врахування яких є необхідною умовою забезпечення досягнення запланованого економічного ефекту. У зв'язку з цим доцільно здійснити оцінку основних ризиків та визначити можливі напрями їх мінімізації (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

Оцінка ризиків реалізації запропонованих заходів

Ризик	Рівень впливу	Заходи мінімізації
Несприятливі погодні умови	Високий	Страхування ризиків, дотримання технологій вирощування
Зростання цін на матеріально-технічні ресурси	Середній	Укладання довгострокових договорів постачання
Коливання цін на сільськогосподарську продукцію	Середній	Диверсифікація каналів реалізації продукції
Недостатність фінансових ресурсів для модернізації	Низький	Поетапне фінансування інвестиційних заходів
Відхилення фактичних результатів від прогнозних	Низький	Система бюджетування та фінансового контролю

Джерело: розроблено автором

Проведена оцінка свідчить, що більшість ідентифікованих ризиків має зовнішній характер і не може бути повністю усунута підприємством. Водночас впровадження системи бюджетування, формування резерву ліквідності та поетапне оновлення матеріально-технічної бази дозволяють

суттєво знизити їх потенційний негативний вплив на результати діяльності господарства. Запропоновані заходи сприятимуть підвищенню рівня фінансової безпеки підприємства та покращенню його здатності адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Таким чином, результати прогнозних розрахунків підтверджують економічну доцільність запропонованих заходів та їх позитивний вплив на фінансовий стан ФГ «СТЕП +». Реалізація запропонованих управлінських рішень сприятиме підвищенню ліквідності, покращенню структури активів, зростанню прибутковості діяльності та зміцненню фінансової стійкості господарства. Створення внутрішніх джерел фінансування розвитку дозволить забезпечити подальше оновлення виробничого потенціалу підприємства та підвищити ефективність використання його ресурсів.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило узагальнити теоретико-методичні засади управління фінансовою діяльністю підприємства та оцінити особливості функціонування системи фінансового управління аграрного підприємства в сучасних умовах господарювання. Встановлено, що ефективне управління фінансовою діяльністю є важливою передумовою забезпечення фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та прибутковості підприємства. Узагальнення наукових підходів дало змогу визначити, що фінансове управління охоплює систему заходів щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства з метою забезпечення стабільного розвитку та підвищення результативності господарської діяльності.

У процесі дослідження встановлено, що ФГ «СТЕП +» є аграрним підприємством, яке спеціалізується на виробництві продукції рослинництва та характеризується достатнім рівнем організації виробничо-господарської діяльності. Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства показав, що у структурі майна господарства переважають оборотні активи, частка яких у 2025 р. становила практично 100% валюти балансу. Найбільшу питому вагу займали запаси, обсяг яких зріс до 17364,5 тис. грн., а їх частка у структурі активів збільшилася з 47,8% до 69,8%. Водночас дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги скоротилася на 9028,7 тис. грн., що свідчить про покращення стану розрахунків із покупцями та підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю.

Важливим результатом проведеного дослідження стало встановлення високого рівня фінансової незалежності підприємства. У 2025 р. частка власного капіталу становила 88,2% валюти балансу, тоді як частка поточних зобов’язань зменшилася до 11,8%. Це свідчить про зміцнення фінансової стійкості підприємства, підвищення рівня самофінансування та зниження залежності від зовнішніх кредиторів. Разом із тим встановлено, що основні

засоби підприємства є повністю амортизованими, що свідчить про високий рівень їх фізичного та морального зносу і обумовлює необхідність поступового оновлення матеріально-технічної бази господарства.

Результати аналізу фінансових результатів діяльності ФГ «СТЕП +» свідчать про позитивну динаміку основних показників діяльності підприємства. Чистий дохід від реалізації продукції у 2025 р. становив 19012,0 тис. грн., що на 7506,8 тис. грн. більше порівняно з 2023 р. Чистий прибуток підприємства зріс із 1314,9 тис. грн. до 4529,9 тис. грн., тобто у 3,4 рази. При цьому темпи зростання доходів перевищували темпи зростання витрат, що свідчить про підвищення ефективності господарської діяльності та покращення фінансових результатів підприємства.

Оцінка системи показників ефективності фінансової діяльності підприємства дозволила встановити, що ФГ «СТЕП +» характеризується достатньо високим рівнем ліквідності, платоспроможності та прибутковості. Значення коефіцієнта поточної ліквідності у 2025 р. становило 8,510, коефіцієнта автономії – 0,882, а коефіцієнта фінансової стійкості – 0,882, що перевищує нормативні значення та свідчить про високий рівень фінансової незалежності підприємства. Рентабельність продажу у 2025 р. становила 23,827%, рентабельність активів – 18,216%, а рентабельність власного капіталу – 20,642%, що характеризує достатньо високий рівень ефективності використання ресурсного потенціалу господарства. Водночас коефіцієнт абсолютної ліквідності залишався нижчим за нормативне значення, що свідчить про недостатній рівень найбільш ліквідних активів у структурі оборотного капіталу підприємства.

Проведений SWOT-аналіз діяльності ФГ «СТЕП +» дозволив визначити основні сильні та слабкі сторони підприємства, а також оцінити перспективи його розвитку. До сильних сторін господарства віднесено високий рівень фінансової стійкості, прибутковість діяльності, переважання власного капіталу та ефективне використання ресурсів. Основними проблемами підприємства є високий ступінь зносу основних засобів,

недостатній рівень грошових коштів та значна концентрація ресурсів у запасах і дебіторській заборгованості.

За результатами проведеного дослідження обґрунтовано напрями удосконалення управління фінансовою діяльністю ФГ «СТЕП +». Встановлено, що одним із основних резервів підвищення ефективності фінансового менеджменту є оптимізація структури оборотних активів, оскільки у 2025 р. запаси формували 69,8 % вартості активів підприємства. Проведені розрахунки показали, що скорочення обсягу запасів на 10 % дозволить вивільнити 1736,5 тис. грн. внутрішніх фінансових ресурсів без залучення зовнішніх джерел фінансування.

Запропоновано спрямувати вивільнені фінансові ресурси на формування резерву ліквідності, поповнення грошових коштів та часткове оновлення матеріально-технічної бази підприємства. Найбільшу частку коштів – 57,6 % – передбачено використати для модернізації основних засобів, що створює передумови для підвищення виробничої ефективності господарства.

Результати прогнозування структури оборотних активів підтвердили доцільність запропонованих заходів. Після оптимізації відбувається покращення структури оборотного капіталу підприємства: зменшується частка коштів, зосереджених у запасах, а обсяг грошових коштів зростає майже у 30 разів порівняно з фактичним рівнем 2025 року. Це сприятиме підвищенню ліквідності, фінансової гнучкості та ефективності управління грошовими потоками підприємства.

Для забезпечення стабільної платоспроможності підприємства розроблено механізм управління ліквідністю, який передбачає комплексне використання інструментів оптимізації запасів, управління дебіторською заборгованістю, грошовими потоками та резервом ліквідності. Реалізація зазначеного механізму дозволить підвищити ефективність використання оборотного капіталу та знизити ризик виникнення касових розривів.

Обґрунтовано доцільність впровадження системи бюджетування як інструменту удосконалення фінансового планування. Запропонована система фінансового планування передбачає взаємозв'язок бюджету доходів і витрат, бюджету руху грошових коштів, виробничого та інвестиційного бюджетів, що забезпечує підвищення якості фінансових рішень та ефективності використання ресурсів підприємства.

У роботі також розроблено програму оновлення матеріально-технічної бази підприємства із загальним обсягом фінансування 1000,0 тис. грн. за рахунок внутрішніх фінансових ресурсів. Очікується, що реалізація програми дозволить скоротити витрати на ремонт і технічне обслуговування техніки на 8-10 %, знизити ризик виробничих простоїв на 10-15 % та підвищити ефективність виконання польових робіт.

Проведене економічне обґрунтування підтвердило ефективність запропонованих заходів. Прогнозний приріст чистого прибутку становитиме 317,1 тис. грн., що забезпечить зростання чистого прибутку до 4847,0 тис. грн. та підвищення рентабельності продажу до 24,3 %. Одночасно прогнозується покращення показників ліквідності, ділової активності та прибутковості підприємства, зокрема зростання коефіцієнта абсолютної ліквідності з 0,005 до 0,145, рентабельності активів – з 18,2 % до 19,5 %, а рентабельності власного капіталу – з 20,6 % до 21,9 %.

Отримані результати свідчать, що реалізація запропонованих заходів забезпечить підвищення ефективності управління фінансовою діяльністю ФГ «СТЕП +», зміцнення його фінансової стійкості, покращення ліквідності та створення внутрішніх джерел фінансування подальшого розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Поддєрьогін А. М., Білик М. Д., Буряк Л. Д. та ін. Фінанси підприємств: підручник. 9-те вид., перероб. та доп. Київ: КНЕУ, 2013. 519 с.
2. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент: навчальний курс. Київ: Ніка-Центр, Ельга, 2006. 656 с.
3. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2003. 554 с.
4. Опарін В. М. Фінанси: загальна теорія: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2008. 240 с.
5. Василик О. Д. Теорія фінансів: підручник. Київ: НІОС, 2000. 416 с.
6. Непочатенко О. О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 504 с.
7. Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 483 с.
8. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Знання, 2013. 375 с.
9. Мних Є. В. Фінансовий аналіз: підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
10. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2005. 592 с.
11. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 668 с.
12. Бланк І. О. Управління фінансовими ризиками: навчальний курс. Київ: Ніка-Центр, 2005. 600 с.
13. Костирко Л. А. Діагностика потенціалу фінансово-економічної стійкості підприємства: монографія. Харків: Фактор, 2008. 336 с.
14. Череп А. В. Фінансова санація та банкрутство суб'єктів господарювання: підручник. Київ: Кондор, 2014. 380 с.
15. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 460 с.

16. Гудзь О. Є. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ: Аграрна освіта, 2008. 404 с.
17. Терещенко О. О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: монографія. Київ: КНЕУ, 2008. 272 с.
18. Гриньова В. М., Коюда В. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Знання-Прес, 2006. 423 с.
19. Буряк П. Ю., Римар М. В., Бець М. Т. Фінанси підприємств: підручник. Київ: Професіонал, 2008. 528 с.
20. Момот Т. В., Безугла В. О., Тараруєв Ю. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2011. 712 с.
21. Халатур С. М., Бровко Л. І., Моруга Т. О. Методичні аспекти аналізу ефективності управління грошовими потоками підприємств в умовах ризиків та невизначеності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 21. С. 17-23.
22. Литвин І. С., Медвідь М. О. Шляхи удосконалення системи управління грошовими потоками. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 2. С. 51-56.
23. Стогул О. І. Формування політики управління грошовими потоками підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 17. С. 46-49.
24. Безбородова Т. В., Даншина Т. В. Управління оборотними коштами підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 1. С. 59-62.
25. Бугай В. З., Ройбул К. П. Методичні аспекти аналізу фінансового стану підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 48-3. С. 47-52.
26. Ткаченко Є. Ю., Зінченко В. В. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 86. С. 153-159.
27. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: підручник. Київ: КНТЕУ, 2005. 824 с.
28. Вітлінський В. В., Великоіваненко Г. І. Ризикологія в економіці та підприємництві: монографія. Київ: КНЕУ, 2004. 480 с.
29. Бланк І. О. Фінансова стратегія підприємства. Київ: Ніка-Центр, Ельга, 2004. 720 с.

30. Єпіфанова І. Ю., Дзюбко М. Ю. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2022. 144 с.
31. Школьник І. О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
32. Костирко Р. О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Харків: Фактор, 2007. 784 с.
33. Крамаренко Г. О., Чорна О. Є. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 520 с.
34. Базілінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 328 с.
35. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 566 с.
36. Кіндрацька Г. І., Білик М. С., Загородній А. Г. Економічний аналіз: підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 487 с.
37. Савчук В. П. Практична енциклопедія. Фінансовий менеджмент. Київ: Companion Group, 2008. 880 с.
38. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. Київ: КНЕУ, 2005. 592 с.
39. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. URL: НП(С)БО 7 «Основні засоби»
42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. URL: НП(С)БО 9 «Запаси»

43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. URL: НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»
44. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. URL: НП(С)БО 15 «Дохід»
45. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: НП(С)БО 16 «Витрати»